Dosarul nr. 2a-49/2024 I instanță
Nr. comp. 2-23135855-06-2a-27022024 judecător Sofia Aramă
judecătoria Cimișlia
sediul central

D E C I Z I E

25 martie 2025 **mun. Comrat**

Colegiul judiciar al Curții de Apel Sud, sediul Comrat
În componența:
președintele ședinței, judecătorul Mironov Andrei
judecătorii Colev Grigori și Hudoba Valeri
grefier Jeleva Elena
cu participarea:
reclamantului/apelantului Cornescu Ion
reprezentantului pârâtului/intimatului Matei Rodica
reprezentantului pârâtului/intimatului, avocatul Berezovschi Vladislav

examinând în ședință publică, în ordine de apel, apelul declarat de reclamantul Cornescu Ion împotriva hotărârii judecătoriei Cimișlia, sediul central din 06 decembrie 2023, adoptată pe cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Cornescu Ion către Instituția Publică Centrul raional de creație a Copiilor și Adolescenților Cimișlia privind încălcarea dreptului constituțional la muncă și repararea prejudiciului cauzat,

audiind raportul judecătorului Mironov Andrei asupra cauzei și esenței apelului, analizând materialele cauzei și audiind pozițiile părților,

a c o n s t a t a t:

<u>În fapt.</u>

La data de 20 septembrie 2023, la instanța de fond a parvenit cererea de chemare în judecată înaintată de Cornescu Ion către IP „Centrul Raional de Creație a Copiilor și Adolescenților Cimișlia” privind încălcarea dreptului constituțional la muncă și repararea prejudiciului cauzat. (f.d.1-3)

În motivarea acțiunii s-a invocat, că la data de 21 august 2023 a depus o cerere de angajare, prin care a solicitat să fie angajat în câmpul muncii la Centrul de Creație Cimişlia, în funcţia de Profesor de Coregrafie, Conducător de cerc de Dans - conform calificativului deținut grație studiilor Superioare Universitare Speciale în domeniu obținute, confirmate de Diplomele Anexate. Angajatorul a refuzat categoric să admită cererea, să-l angajeze, dânsul fiind Specialist cu experiență și Acte în regulă, deși funcţia o obliga, constituie o faptă sancționabila în conformitate cu normele legale aplicabile din Legislația Muncii a RM.

Susține, că deși, nu-i este clar care sunt temeiurile de fapt și de drept, în baza cărora a fost refuzat de a fi angajat în câmpul muncii, nu i s-a propus în scris un alt loc de muncă (funcție) în cadrul unității cum prevede Codul muncii, astfel ca să poată accede la funcții permanente în condiții egale cu ceilalți salariați.

Menționează, că carențele în comportamentul pârâtei au ca efect lezarea demnității profesionale a reclamantului și indică un mediu intimidant, ostil, degradant, umilitor și ofensator pentru el.

Mai indică, că pârâta nu avea motive să-l refuze în angajare, nu i-a fost propus un alt loc de muncă în cadrul aceleiași unități, fără acordul sindicatelor, funcția atribuită lui a fost abuziv oferita altei persoane fără studii în domeniu, ca urmare se atesta faptul prezenței tratamentului discriminatoriu fără nici-o justificare obiectivă și care este interzis în RM sub orice formă.

Subsecvent, reclamantul a solicitat: admiterea acțiunii; declararea refuzului de a fi angajat la muncă drept ilegal, abuziv și fără temei; angajarea în funcția solicitată cu toate drepturile din Codul Muncii, la locul de munca, Centrul de Creație Cimișlia; achitarea de către pârât a salariului ratat din luna septembrie 2023 până la angajare în câmpul muncii; încasarea de la pârât, în beneficiul lui a sumei de 6600 lei cu titlu de prejudiciu reputațional, onoarei și demnității profesionale comis prin refuz de angajare la serviciu, și suma de 7200 lei cu titlu prejudiciu

moral cauzat; încasarea de la pârât în beneficiul statului taxa de stat și a cheltuielilor legate de judecarea pricinii; încasarea de la pârât, a sumei de 5000 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică.

Aprecierea primei instanțe.

La data de 06 decembrie 2023, prin hotărârea judecătoriei Cimișlia cererea de chemare în judecată înaintată de Cornescu Ion, la 20 septembrie 2023, împotriva Instituției Publice Centrul raional de Creație a Copiilor și Adolescenților Cimișlia privind încălcarea dreptului constituțional la muncă și repararea prejudiciului cauzat, s-a respins ca fiind neîntemeiată. (f.d.48, 51-53)

Argumentele apelantului înaintate prin cererea de apel.

La data de 08 decembrie 2023, Cornescu Ion a înaintat cererea de apel nemotivată, iar la data ***de 20 februarie 2024*** cerere de apel motivată împotriva hotărârii instanței de fond, prin care a solicitat: admiterea cererii de apel, casarea integrală a hotărârii contestate, cu emiterea unei noi decizii privind admiterea integrală a cererii de chemare în judecată cu privire la încălcarea dreptului constituțional la muncă și repararea prejudiciului cauzat, cu angajarea în funcția solicitată. (f.d.55, 67-70)

În motivarea apelului a indicat, că instanța de fond a ignorant faptul lipsei a înscrisurilor ce demonstrează temeinicia refuzului de angajare.

Menționează, că instanța de fond superficial examinând probele administrate, incorect raportându-le per ansamblu, la prevederile legale ce guvernează spața, nu a luat în considerație faptul ca apelantul, nu a primit temeiuri, argumente sau referințe concludente, pentru motivul de refuz de a fi angajat în câmpul muncii, în ședința nu s-au prezentat dovezi ce permit sa fie privat de dreptul garantat de Legea Suprema, Codul Muncii.

Consideră, că instanța de fond eronat și arbitrar s-a referit cu acuratețe doar la prevederile legislației numai la capătul ce permite sa fie refuzat la angajare, ce ține doar de: ... în cazul în care refuzul de angajare este întemeiat, acesta nu este interzis de legislație, fără să se expună în privința lipsei temeiurilor propriu zise, de facto, care este acel caz de a fi refuzat la munca, fără existența în înscrisurile anexate, probele administrate, careva dovezi în acest sens.

Susține, că hotărârea contestata a fost adoptata cu încălcări flagrante a regulilor de apreciere a probelor, instanța de fond a acționat după judecata subiectivă, neglijând probele decisive prezentate de partea reclamantă, precum și

au fost ignorate exigentele legii materiale, fapt ce a condus la soluții contradictorii și ilegale.

Mai indică, că instanța de fond în hotărârea contestata nu s-a expus pe faptul că nu i s-a propus de către intimat în scris un alt loc de muncă (funcție) în cadrul unității cum prevede CM, astfel ca să poată accede la funcții permanente în condiții egale cu ceilalți salariați.

Menționează, că pârâta din oficiu a dispus angajarea în funcţia pretinsă de el, conducător de cerc de dans, o alta persoana, fără studii speciale, incompetentă, fără experiența în domeniul Coregrafic, care deja deține mai multe funcții în aceiași instituție, pe parcursul multor ani în postura de conducător de cercuri de pictura, iar el, specialist cu diplome autentice, a fost refuzat.

Consideră, că din conținutul materialelor cauzei se poate constata existenta unor încălcări flagrante admise de către instanța de fond, referindu-se pretins la circumstanța, ca chipurile „funcția de conducător de cerc de dans modern este ocupată”. Atenționează instanța de apel faptul ca acesta funcție este exercitata de o persoana fără studii speciale în domeniul coregrafic, care deja mai deține câteva funcții în aceeași instituție, contrar prevederilor CM.

Astfel, susține, că instanța prin hotărârea integrală întocmită la 05 ianuarie 2024, a interpretat în mod eronat calificativele deținute de apelant, l-a subapreciat arbitrar, a invocat în hotărâre o clauza ilegală, aşa numitul ... caz în care refuzul de angajare este întemeiat, fără să se familiarizeze de inexistenta unui astfel de caz și pasibilă de a fi casată, deoarece probele relatate vorbesc contrariu.

Consideră hotărârea pronunțată la 06 decembrie 2023, de Judecătoria Cimișlia sediul Central ca fiind ilegală și pasibilă anulării, or instanța de fond s-a expus și asupra fondului cauzei fără ca să verifice dacă au fost respectate toate cerințele impuse expres de Codul Muncii și dacă lui Cornescu Ion i-au fost respectate drepturile sale, totodată instanța de fond nu a argumentat, în cazul spetei, referitor la Cornescu Ion, care este acel caz în care refuzul de angajare este întemeiat. În partea respectivă instanța nu s-a expus, chiar dacă în cadrul ședinței de judecată a fost invocat articolul.

Indică că, hotărârea judecătorească se consideră legală numai în cazul în care ea a fost pronunțată în deplină concordanță cu normele legislației muncii aplicabile litigiului dedus judecății și cu respectarea normelor procedurale civile. Astfel, nu se poate invoca că hotărârea instanței de fond din 06 decembrie 2023 în acest sens este temeinică și legală, fiind emisa fără stricta conformitate cu prevederile

legislaţiei în vigoare, fapt ce elocvent atestă temei de anulare și casare integrală a acesteia.

Își întemeiază apelul pe prevederile art. art. 119 din Constituția RM, art. 357, 358, 360, 362, 386 Cod de procedură civilă al Republicii Moldova.

La data de 27 februarie 2024 cauza a parvenit pentru examinare la Curtea de Apel. (f.d.76)

La data de 12 aprilie 2024, la sediul instanței de apel a parvenit referința depusă de către directorul IP „Centrul Raional de Creație a Copiilor și Adolescenților Cimișlia", Matei Rodica asupra apelului vizat supra, prin care s-a solicitat: respingerea apelului declarat și menținerea hotărârii instanței de fond. (f.d.97-100)

În motivarea referinței a indicat, că la 21.08.2023 Cornescu Ion a depus către administrația IP „Centrul Raional de Creație a Copiilor și Adolescenților" o cerere, solicitând angajarea în cadrul CRCCA conform calificativului „Cadru didactic", în funcția de conducător de cerc de dans. Potrivit răspunsului nr. 101 din 05.09.2023 administrația Centrului Raional de Creație a Copiilor și Adolescenților Cimișlia l-a informat că cererea a fost recepționată și înregistrată la 22.08.2023, însă nu poate fi acceptată deoarece funcția de conducător de cerc de dans a fost ocupată de la începutul anului școlar încă din 01.09.2022.

Mai indică, că instanța de fond corect a concluzionat că, Centrului Raional de Creație a Copiilor și Adolescenților Cimișlia nu a încălcat legislația în situația când și-a întemeiat refuzul de al angaja pe Cornescu Ion din motivul lipsei în statele de personal a funcției solicitate.

Susține, că argumentele aduse de apelant sunt aceleași pe care și-a motivat acțiunea civilă, referindu-se în special asupra propriei persoane și calificării profesionale, însă nu conțin nici un argument vis-a-vis de lipsa de funcții vacante, ori motivarea că în alte centre de creație sunt mai multe cercuri de dansuri nu obligă intimatul să mai deschidă, pentru angajarea lui Ion Cornescu, a altor cercuri.

Indică, că pe parcursul anilor în cadrul centrului a activat doar un cerc de dans, din partea părinților nu au parvenit solicitări în privința necesității deschiderii încă a unui cerc de dans. Potrivit prevederilor „Regulamentului tip al instituțiilor extrașcolare" aprobat prin Hotărârea Ministerului Educației cu nr. 8.8 din 16 decembrie 2010, colectivul instituției extrașcolare stabilește anual și coordonează cu autoritatea departamentală respectivă profilul activităților ce urmează a fi organizate, structura și statele titulare (în limitele fondului unic de salarizare) în

dependență de interesele și nevoile beneficiarilor, condițiile disponibile de lucru, particularitățile de dezvoltare social-economică, rețeaua de instituții de timp liber existentă în localitate. În cadrul examinării pricinii în instanța de fond, au fost prezentate statele de personal, drept dovadă a lipsei locului de muncă solicitat de Cornescu Ion.

Potrivit evocărilor apelantului, conducerea CRCCA este învinuită de tratament discriminatoriu în raport cu persoana dumnealui, ceea ce la fel consideră că sunt păreri cu caracter emoțional și nefondate. Funcția cu pricina a fost pretinsă de reclamant însă nu și atribuită lui, aceasta fiind exercitată din 01.09.2022 de un alt cadru didactic competent, respectiv consideră că nu s-au admis careva încălcări de ordin discriminatoriu în adresa apelantului.

Pe de altă parte, „Regulamentul tip al instituțiilor extrașcolare" aprobat prin Hotărârea Ministerului Educației cu nr. 8.8 din 16 decembrie 2010 conține și cerințe obligatorii față de personalul didactic al centrului de creație. În special se atrage atenție față de calitățile morale ale pedagogilor, posibilitatea de a relaționa pozitiv cu elevii, părinții. Pentru organizarea activităților cu copiii în instituțiile extrașcolare se încadrează pedagogi-artiști, oameni de știință, ingineri, antrenori, persoane cu studii superioare, medii de specialitate care au atestat în domeniul respectiv o temeinică pregătire de specialitate și psiho-pedagogică, precum și calități ce dovedesc pasiune pentru muncă și copii.

Menționează, faptul că pe rolul Judecătoriei Cimișlia s-a mai aflat un dosar civil, având ca obiect pretenții similare între aceleași părți, cerințele reclamantului fiind respinse.

Susține, că anterior între IP „Centrul Raional de Creație a Copiilor și Adolescenților Cimișlia" și Cornescu Ion au fost relații de muncă, ultimul fiind angajat pe o perioadă determinată de la 1 octombrie 2021 până la 31 mai 2022 în calitate de conducător al cercului de dans. În timpul activității cercului de dans în adresa instituției au parvenit mai multe plângeri din partea părinților și copiilor referitor la comportamentul neadecvat și vocabularul urât adresat de către Cornescu Ion acestora atât în timpul orelor de muncă precum și în afara lor, care a dat dovadă de ofensă și umilință în privința copiilor. Copiii care nu mai doreau să participe la activitățile cercului erau numiți trădători, chipurile acestora fiind imprimate pe bancnote de dolari falși și trimise copiilor prin colegii lor, traumatizându-i și insuflându-le frică. Nemulțumirea elevilor de activitatea d-lui Ion Cornescu a fost temeinic probată de faptul că de la începutul activității sale în

octombrie 2021 acesta avea în grupă discipoli la număr de 32 de copii iar în luna aprilie 2022 numărul acestora a scăzut de două ori din numărul inițial, ca mai apoi de pe data de 24.05.2022 până pe 31.05.2022 doar 5 copii frecventau cercul de dans condus de coreograful, maestrul în balet Cornescu Ion.

Menționează, că apelantul în cererea de apel înaintată nu a indicat nici un motiv de fapt și de drept ce ar servi la casarea hotărârii atacate, argumentele apelului fiind neîntemeiate. Astfel, consideră că apelantul nu a probat temeinicia afirmațiilor sale, argumentele apelului fiind neîntemeiate iar, instanța de fond a stabilit toate circumstanțele speței și a apreciat just probele administrate, aplicând corect normele de drept ce guvernează spața. Corespunzător, consideră că nu sunt temeiuri de casare a hotărârii primei instanțe.

<u>Argumentele părților în ședința instanței de apel.</u>

În ședința de judecată a instanței de apel, apelantul Cornescu Ion a susținut apelul declarat și a dat declarații identice conținutului acesteia.

A menționat, că instanța de fond în hotărârea sa nu a clarificat necesitatea intervenirii conducătorului cercului de dans la funcția căruia el pretinde, al cărei drepturi consideră că ar fi putut fi influențate prin prezentul litigiu, or o eventuală hotărâre în favoarea lui ar fi putut afecta în mod direct drepturile acesteia la muncă.

Consideră, că instanța de fond urma să atragă în proces și Inspecția teritorială de muncă din or. Cimișlia.

În ședința de judecată a instanței de apel, reprezentantul intimatului IP „Centrul Raional de Creație a Copiilor și Adolescenților Cimișlia”, Matei Rodica a declarat, că apelul înaintat de Cornescu Ion este nefondat și urmează a fi respins cu menținerea hotărârii emise de instanța de fond.

Menționează, că anterior în perioada 01 octombrie 2021 – 31 mai 2022, Cornescu Ion a fost angajat și urma să aibă două grupe în total 32 de copii. În urma celor 8 luni de activitate la apelant au rămas doar 5 copii.

Totodată, de la 01 septembrie 2022, după încetarea raporturilor de muncă cu apelantul ce a fost angajat pe o perioadă de probă, a fost numit în funcție o altă persoană la care grupele de 32 de elevi au fost imediat completate.

Consideră că administrația instituției a acționat strict în conformitate cu legislația în vigoare și interesele superioare a copiilor.

Or, dacă nu sunt solicitări din partea beneficiarilor, nu putea organiza încă un cerc de dans pentru apelantul Cornescu Ion, ne fiind astfel nici un temei juridic pentru astfel de acțiuni.

Subsecvent, consideră că cererea de apel înaintată de Cornescu Ion este neîntemeiată și nefondată, urmând a fi respinsă cu menținerea hotărârii emise de instanța de fond.

În ședința de judecată a instanței de apel, reprezentantul intimatului IP „Centrul Raional de Creație a Copiilor și Adolescenților Cimișlia", avocatul Berezovschi Vladislav a declarat, că susține integral cele declarate de intimată.

Menționează, că din anul 2022 instituția publică se confruntă cu noi cereri de chemare în judecată din partea lui Cornescu Ion.

Susține, că temei de a concedia cadrele actuale pentru angajarea lui Cornescu Ion, în speță nu sunt. În cauza vizată se atestă mai mult ca fiind o hărțuire directă a instituției din partea apelantului.

Consideră că existența în orașul Cimișlia a unui cadru didactic cu acte în regulă, nu constituie un motiv plauzibil pentru angajarea acestuia într-o funcție deținută deja de o altă persoană – Cojocaru Cristina.

<u>Aprecierea instanței de apel.</u>

Audiind părțile prezente în proces și analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de apel și a materialelor din dosar, Colegiul judiciar concluzionează că apelul declarat de către Cornescu Ion urmează a fi respins, cu menținerea hotărârii judecătoriei Cimișlia, sediul central din 06 decembrie 2023, din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 385 lit. a) Cod de procedură civilă, *instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărârea primei instanţe*.

În conformitate cu prevederile art. 25 alin.(1) Cod de procedură civilă, *instanţa trebuie să cerceteze direct şi nemijlocit probele, să asculte explicaţiile părţilor şi intervenienţilor, depoziţiile martorilor, concluziile expertului, consultaţiile şi explicaţiile specialistului, să ia cunoştinţă de înscrisuri, să cerceteze probele materiale, să audieze înregistrările audio şi să vizioneze înregistrările video, să emită hotărîrea numai în temeiul circumstanţelor constatate şi al probelor cercetate şi verificate în şedinţă de judecată*.

Conform prevederilor art. 130 alin.(1) Cod de procedură civilă, *instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege*.

În temeiul art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă, *la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluționării cauzei şi admisibilitatea acţiunii*.

Conform art. 373 alin. (1), (2) și (5) Cod de procedură civilă, *instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel*.

Potrivit art. 6 § 1 CEDO, orice persoană are dreptul la judecarea cauzei în mod echitabil. Dreptul la un proces echitabil vizează respectarea principiului egalităţii armelor, unde fiecare din părţi urmează să obţină posibilitatea de a-şi prezenta cauza în condiţii egale, care să nu o plaseze într-o situaţie net dezavantajoasă în raport cu partea adversă.

Colegiul constată că respectiva normă garantează dreptul justițiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligațiilor instanţei de judecată de a-şi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanțelor cauzei. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicţii între motivare şi dispozitiv, constituie o garanție pentru justițiabili, în faţa eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind unicul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

Instanța de apel remarcă că hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanțele care au importanță la soluționarea cauzei și care au fost verificate în ședința de judecată multilateral, complet și au fost elucidate probele privind circumstanțele constatate ale cauzei.

În conformitate cu art. 239 din Codul de procedură civilă, *hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată*.

Astfel, prevederea legală enunțată mai sus în mod expres, obligă instanţa de

apel să verifice circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Din conținutul celor relatate, Colegiul reține că sarcina instanţei de apel derivă reieșind din dispozițiile art. 373 din Codul de procedură civilă, în condiţiile în care instanţa de fond a soluţionat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acțiunii în raport cu concluziile reţinute de către aceasta.

Respectiv, conform practicii CEDO instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze doar la însușirea motivelor şi concluziilor date de instanţa inferioară, (cauza *Hirro Balani contra Spaniei,* nr.18064/91 din 09 decembrie 1994, §27; cauza *Georgiadis contra Greciei,* nr. 21522/93 din 29 mai 1997, §43).

Astfel, instanţa de apel verificând în conformitate cu prevederile art. 238-241 Cod de procedură civilă, legalitatea şi temeinicia hotărârii primei instanțe, constată că aceasta urmează a fi menținută, or, concluziile primei instanțe, expuse în hotărâre, sunt în corespundere cu circumstanţele cauzei, normele de drept material fiind aplicate corect.

Colegiul judiciar reţine că prima instanţă a constatat şi a elucidat pe deplin circumstanţele de fapt importante pentru soluţionarea cauzei, a aplicat corect normele de drept material şi a respectat normele de drept procedural la judecarea speței.

Conform art. 118 alin. (1) și (3) Cod de procedură civilă, *fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sânt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.*

În conformitate cu prevederile art. 5 alin. (1) Cod de procedură civilă, *orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în*

modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.

Potrivit art. 9 Cod civil, *(1) Drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sânt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile legislaţiei civile.*

(2) Drepturile şi obligaţiile civile apar:

a) din contracte şi din alte acte juridice;

b) din acte emise de o autoritate publică, prevăzute de lege drept temei al apariţiei drepturilor şi obligaţiilor civile;

c) din hotărîre judecătorească în care sînt stabilite drepturi şi obligaţii;

d) în urma creării şi dobîndirii de bunuri în temeiuri neinterzise de lege;

e) în urma elaborării obiectelor de proprietate intelectuală;

f) în urma cauzării de prejudicii unei alte persoane;

g) în urma îmbogăţirii fără justă cauză;

h) în urma altor fapte ale persoanelor fizice şi juridice şi a unor evenimente de care legea leagă apariţia unor efecte juridice în materie civilă.

Conform art. 43 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova, *orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiţii echitabile şi satisfăcătoare de muncă, precum şi la protecţia împotriva şomajului*.

Principiile de bază ale reglementării raporturilor de muncă și a altor raporturi legate nemijlocit de acestea, principii ce reies din normele dreptului internațional și din cele ale Constituitei Republicii Moldova, prevăzut de art. 5 al Codului muncii, sunt, libertatea muncii, incluzând dreptul la munca liber aleasă sau acceptată, dreptul dispunerii de capacitățile sale de muncă, dreptul alegerii profesiei și ocupației, etc.

La fel și art. 6 al Codului muncii apără acest drept, prevăzând, că *libertatea muncii este garantată prin Constituţia Republicii Moldova. Orice persoană este liberă în alegerea locului de muncă, a profesiei, meseriei sau activităţii sale. Nimeni, pe toată durata vieții sale, nu poate fi obligat să muncească sau să nu muncească într-un anumit loc de muncă sau într-o anumită profesie, oricare ar fi acestea. Orice act juridic încheiat cu nerespectarea dispozițiilor alin. (1), (2) și (3) este nul*.

Conform prevederilor art. 47 Codul muncii, *refuzul neîntemeiat de angajare este interzis. Se interzice orice limitare, directă sau indirectă, în drepturi ori*

stabilirea unor avantaje, directe sau indirecte, la încheierea contractului individual de muncă în dependență de sex, rasă, etnie, religie, domiciliu, opţiune politică sau origine socială. Refuzul angajatorului de a angaja se întocmeşte în formă scrisă, cu indicarea datelor prevăzute la art.49 alin.(1) lit. b), şi poate fi contestat în instanţa de judecată.

Potrivit dispozițiilor art. 49 alin. (1)-(3) din Codul muncii, *(1) Conţinutul contractului individual de muncă este determinat prin acordul părţilor, ţinîndu-se cont de prevederile legislaţiei în vigoare, /.../. (2) Contractul individual de muncă poate conţine şi alte prevederi ce nu contravin legislaţiei în vigoare. (3) Este interzisă stabilirea pentru salariat, prin contractul individual de muncă, a unor condiţii sub nivelul celor prevăzute de actele normative în vigoare, de convenţiile colective şi de contractul colectiv de muncă*.

Din materialele cauzei instanța de apel reține, că la data de 21 august 2023, Cornescu Ion a înaintat către IP „Centrul Raional de creație a Copiilor și Adolescenților Cimișlia” o cerere de angajare, prin care a solicitat să-i fie aprobată angajarea în cadrul instituției vizate, în funcția de conducător de cerc de dans. (f.d.4)

La data de 05 septembrie 2023, a fost emis înscrisul cu nr. 101 de către IP „Centrul raional de creație a Copiilor și Adolescenților Cimișlia” prin care administrația instituției vizate l-a informat pe apelantul Cornescu Ion că cererea cu privire la angajare nu poate fi acceptată, deoarece funcția de conducător de cerc pentru „Cercul de Dans modern” a fost ocupată la începutul anului școlar – 01.09.2022. (f.d.5)

Ne fiind de acord cu răspunsul dat de IP „Centrul Raional de creație a Copiilor și Adolescenților Cimișlia”, Cornescu Ion la data de 20 septembrie 2023 a expediat la adresa acesteia o somație, cerere prealabilă de chemare în judecată, revendicare. (f.d.6)

La data de 12 octombrie 2023, IP „Centrul Raional de creație a Copiilor și Adolescenților Cimișlia” a emis înscrisul cu nr. 110 prin care l-a informat pe apelantul Cornescu Ion că răspuns la revendicările din somație a oferit la data de 05 septembrie 2023 prin scrisoarea recomandată cu numărul de ieșire 101. (f.d.9)

La caz, Colegiul judiciar reține, că Cornescu Ion ne fiind de acord cu acțiunile intimatului, la data de 20 septembrie 2023, a depus în instanța de fond o cerere de chemare în judecată către Instituția Publică „Centrul Raional de creație a Copiilor

și Adolescenților Cimișlia” privind încălcarea dreptului constituțional la muncă și repararea prejudiciului cauzat. (f.d.1-3)

La data de 06 decembrie 2023, prin hotărârea judecătoriei Cimișlia cererea de chemare în judecată înaintată de Cornescu Ion, la 20 septembrie 2023, împotriva Instituției Publice Centrul Raional de Creație a Copiilor și Adolescenților Cimișlia privind încălcarea dreptului constituțional la muncă și repararea prejudiciului cauzat, s-a respins ca fiind neîntemeiată. (f.d.48, 51-53)

La data de 08 decembrie 2023, Cornescu Ion a înaintat cererea de apel nemotivată, iar la data de 20 februarie 2024 cerere de apel motivată împotriva hotărârii instanței de fond, prin care a solicitat: admiterea cererii de apel, casarea integrală a hotărârii contestate, cu emiterea unei noi decizii privind admiterea integrală a cererii de chemare în judecată cu privire la încălcarea dreptului constituțional la muncă și repararea prejudiciului cauzat, cu angajarea în funcția solicitată. (f.d.55, 67-70)

Raportând dispozițiile normelor suscitate la circumstanțele cauzei, evaluând soluția primei instanțe prin prisma raționalismului pretențiilor înaintate în raport cu circumstanțele de fapt și de drept invocate, Colegiul consideră că concluzia instanței de fond este una corectă și legală.

În contextul pretențiilor deduse judecării, instanța de apel reține că conform art. 47 alin. (1), (3) Codul Muncii, refuzul neîntemeiat de angajare este interzis. Refuzul angajatorului de a angaja se întocmește în formă scrisă, cu indicarea datelor prevăzute la art. 49 alin. (1) lit. b), și poate fi contestat în instanța de judecată.

Conform art. 49 alin. (1) lit. b) conținutul contractului individual de muncă este determinat prin acordul părților, ținându-se cont de prevederile legislației în vigoare, și include datele de identificare ale angajatorului.

Subsecvent, Colegiul judiciar constată, că intimatul a respectat întru totul prevederile legislației în vigoare, refuzul fiind întocmit în formă scrisă cu indicarea tuturor datelor de identificare a angajatorului și a motivului refuzului.

Totodată, instanța de apel reține, că potrivit art. 36 din Codul educației, *(1) Învăţământul extraşcolar se realizează în afara programului şi activităţii şcolare prin activităţi complementare procesului educaţional desfăşurat în instituţiile de învăţământ şi are menirea să dezvolte potenţialul cognitiv, afectiv şi acţional al copiilor şi tinerilor, să răspundă intereselor şi opţiunilor acestora pentru timpul*

liber. (2) Învăţământul extraşcolar asigură posibilităţi suplimentare de informare, documentare, comunicare, dezvoltare, incluziune socială şi autorealizare.

Conform art. 37 alin. (1)-(2) din Codul educației (în vigoare la data depunerii acțiunii), *învăţământul extraşcolar este benevol şi se organizează, în funcţie de interesele şi opţiunile copiilor şi tinerilor, în instituţiile de învăţământ general, inclusiv în instituţiile de învăţământ extraşcolar publice şi private (centre, palate şi case de creaţie, şcoli de arte, sport, tabere de odihnă, centre sportive de pregătire a loturilor naţionale etc.), sub formă de activităţi educative specifice, desfăşurate în grup şi/sau individual, sub îndrumarea cadrelor didactice cu pregătire specială, în colaborare cu familia, unităţi socioculturale, mass-media, organizaţii de copii şi tineret. Modul de funcţionare a instituţiilor de învăţământ extraşcolar este prevăzut în regulamentul-tip aprobat de Ministerul Educaţiei şi Cercetării.*

În speță, se reiterează că apelantul Cornescu Ion prin cererea depusă la ***21 august 2023*** pe numele directorului instituției Matei Rodica a solicitat să fie angajat în serviciu în funcția de conducător de cerc de dans.

Prin scrisoarea din 05 septembrie 2023 directorul IP „Centrul Raional de Creație a Copiilor și Adolescenților Cimișlia”, Matei Rodica a informat petiționarul că la data adresării funcția de conducător de cerc pentru *cercul de Dans modern* a fost ocupată încă de la începutul anului școlar – ***01 septembrie 2022***.

Subsecvent, Colegiul judiciar constată că postul solicitat de apelantul Cornescu Ion era ocupat de mai bine de un an de o altă persoană, aspect confirmat de reprezentantul intimatului și de avocatul acestuia.

Mai mult ca atât, alegațiile apelantului precum că „*pârâtul din oficiu a dispus angajarea în funcția pretinsă de mine, conducător de cerc de dans, o altă persoană, fără studii speciale, incompetentă, fără experiență în domeniul Coregrafic, care deja deține mai multe funcții în aceeași instituție*”, confirmă în mod indubitabil faptul că Cornescu Ion cunoștea despre aceea că funcția pe care dânsul o pretinde, era deja ocupată de o altă persoană.

Subsecvent, Colegiul instanței de apel conchide că calitățile personale, profesionalismul și studiile pe care le deține apelantul Cornescu Ion, nu implică încălcarea dreptului la muncă a unei persoane care este deja angajată în funcția solicitată, or în lipsa unui loc vacant de conducător de dans legalizează emiterea unui refuz obiectiv de angajare în cauza dedusă judecății.

Totodată, colegiul judiciar nu pune la dubii calitățile profesionale ale apelantului Cornescu Ion, având în vedere scrisori de recomandare prezentate, dar acest fapt nu constituie un temei pentru admiterea acțiunii depuse.

Or, conform art. 47 Codul Muncii legiuitorul a consfințit trei garanții importante la încadrarea în câmpul muncii a persoanelor și anume - refuzul neîntemeiat de angajare, interzicerea oricărei discriminări la angajare în muncă și posibilitatea contestării în judecată a refuzului angajatorului la încadrare. Astfel, prin lege este interzis doar refuzul neîntemeiat la încadrare în câmpul muncii, însă nu refuzul întemeiat.

În această ordine de idei, necesită de făcut o distincție precisă între refuzul neîntemeiat asupra invocării eronate a apelantului, deoarece atât în cererea de chemare în judecată cât și în cererea de apel Cornescu Ion nu a prezentat careva probe admisibile și pertinente prin care se ateste expres refuzul neîntemeiat contrar prevederilor art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă redat mai sus.

În circumstanțele menționate, Colegiul consideră ca neîntemeiată solicitarea apelantului de a recunoaște ca „*refuzul – ilegal, abuziv și fără temei*” în angajare a lui Cornescu Ion în calitate de conducător de cerc de dans la Instituția Publică „Centrul Raional de Creație a Copiilor și Adolescenților Cimișlia”.

Subsecvent, în circumstanțele în care la data adresării reclamantului cu cerere privind angajare în calitate de conducător de cerc de dans la Instituția Publică „Centrul Raional de Creație a Copiilor și Adolescenților Cimișlia” statele de personal al instituției nominalizate erau deja completate, refuzul în angajare a apelantului nu poate fi catalogat ca refuzul ilegal și abuziv în angajare, respectiv solicitarea acestuia cu privire la plata salariului ratat din luna septembrie 2023 până la angajarea în câmpul muncii, este lipsită de careva temei de drept.

Cât privește alegațiile apelantului precum că instanța de fond nu a atras în proces persoana ce ocupă funcția solicitată de el, precum și Inspecția teritorială de muncă din or. Cimișlia, Colegiul judiciar reține că funcția vizată era deja ocupată, Cornescu Ion nu a fost concediat din funcția pretinsă și nu a participat la angajare prin concurs, astfel, careva drepturi a unor altor persoane nu pot fi afectate la examinarea litigiului dat prin neatragerea lor în proces.

Cu privire la pretinderea încasării prejudiciului reputațional, onoarei și demnității de la intimat în beneficul apelantului, Colegiul le consideră ca neîntemeiate, or în lipsa constatării încălcărilor drepturilor la angajare, cerințele lui

Cornescu Ion privind încasarea prejudiciului moral și material sunt lipsite de vreun drept, ce ar justifica solicitarea de reparare a prejudiciului material și moral.

În acesta ordine de idei, Colegiul instanței de apel consideră că intimatul IP „Centrul Raional de Creație a Copiilor și Adolescenților Cimișlia" prin prezentarea probelor pertinente și admisibile a dovedit că refuzul în angajare la instituția vizată a lui Cornescu Ion nu poate fi calificat ca unul neîntemeiat, în condițiile în care la momentul depunerii cererii de angajare statele de personal erau deja completate.

În consecință, Colegiul apreciază ca fiind nefondate argumentele apelantului referitoare la pretinsa netemeinicia a hotărârii contestate, deoarece aceasta nu corespunde realității și este lipsită de fapt și de drept.

Subsecvent, Colegiul reiterează concluzia că, hotărârea primei instanţe este legală şi întemeiată, motiv pentru care, Colegiul va respinge apelul declarat ca fiind neîntemeiat şi va menţine hotărârea primei instanţe.

Subsecvent, Colegiul judiciar menționează că, prin prisma jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului şi anume cauza *Rebait şi alţii versus France* nr.26561/1995, unde s-a menţionat că „*... art. 6 § 1 al Convenţiei, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanţă de recurs (apel), întemeindu-se pe dispoziţii legale specifice, respinge recursul (apelul) declarat împotriva hotărârii pronunţate de o instanţă inferioară, ca fiind lipsit de şanse de succes*", consideră necesar de a respinge şi alte argumente invocate în cererea de apel, mai mult că acestea nu denotă încălcarea sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural.

Astfel, din considerentele menționate şi având în vedere că hotărârea primei instanţe este legală şi întemeiată, iar argumentele invocate de către partea apelantă sunt nefondate, expuse formal din simplul dezacord, acestea fiind combătute integral prin constatările expuse supra, Colegiul judiciar ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat şi a menţine hotărârea primei instanţe.

În baza celor expuse și în conformitate cu prevederile art. 385 lit. a), art. art. 389-390, 394, 434 Cod de procedură civilă al RM, Colegiul judiciar

D E C I D E :

Se respinge apelul declarat de reclamantul Cornescu Ion.

Se menține hotărârea Judecătoriei Cimișlia, sediul central din 06 decembrie 2023, adoptată pe cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Cornescu Ion către Instituția Publică Centrul raional de creație a Copiilor și Adolescenților Cimișlia privind încălcarea dreptului constituțional la muncă și repararea prejudiciului cauzat.

Decizia este definitivă și executorie din momentul pronunțării, însă cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni din momentul comunicării deciziei integrale.

Preşedintele ședinței,
judecător Judecător: Judecător:

MIRONOV Andrei COLEV Grigori HUDOBA Valeri